

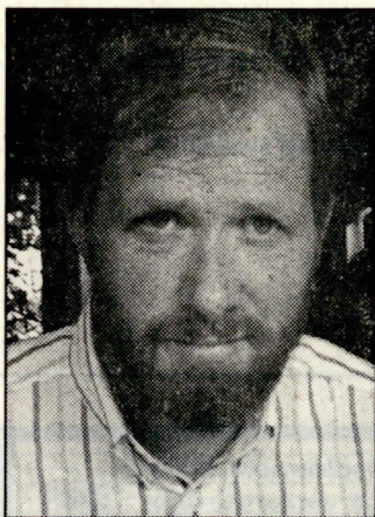
Plan Reker gebaseerd op drijfzand

Van onze verslaggever
Piter Bergstra

GRONINGEN/ASSEN — De Groninger streektaalfunctionaris Siemon Reker wil graag dat de provinciebesturen van Groningen en Drenthe bevorderen dat de regering het Gronings en het Drents aanmeldt voor het Europees Handvest voor Minderheidstalen. Maar nu al staat vast dat Nederland alleen het Fries wil aanmelden; geen enkele andere Nederlandse streektaal komt ook maar bij benadering in aanmerking, zo valt op te maken uit een toelichting van drs. J.E. Kuipers van het ministerie van binnenlandse zaken, die bij de opstelling van het Handvest betrokken is.

Reker uitte zijn wens in zijn column in de DGP-bladen, nadat hij had gehoord dat de Duitse deelstaten in het Nedersaksisch taalgebied bij de bondsregering aandringen op aanmelding van hun dialecten. Dan kunnen Groningen en Drenthe (en Overijssel en Gelderland) niet achterblijven, vindt hij.

Reker redeneert dat het Gronings en Drents in aanmerking komen voor aanmelding, omdat ze zouden voldoen aan de eis dat ze als streektaal niet afgeleid zijn van de nationale taal. Hij hoopt dat opname in het Handvest de weg opent naar subsidies uit Europese potten voor streektaalbevorderende activiteiten. "Ik weet niet wat de mogelijkheden zijn, ik geef alleen maar door aan de

■ REKER
...niet achterblijven...

provinciebesturen wat ik gehoord heb. Daarna zijn de politici aan zet."

Maar de politici kunnen zich de moeite besparen. Tenzij ze van nu af aan een succesvol, actief taalbeleid voeren, waardoor het Gronings en Drents zich een plaats verwerven in het onderwijs, het bestuur, het rechtsverkeer, de media, het sociale en economische verkeer. Maar zo'n beleid - een kwestie van zeer lange adem - is in Groningen en Drenthe in de verste verte niet te ontwaren. Bovendien ontbreekt de noodzakelijke steun van bevolking. Het ziet er op dit moment

niet naar uit dat dat ooit anders wordt.

Nederland heeft het Handvest (een verdrag) vorig najaar ondertekend, samen met 11 andere van de 26 lidstaten van de Raad van Europa (niet te verwarren met de Europese Gemeenschap of haar organen). De ratificatie - goedkeuring door het Nederlandse parlement - wordt uiterlijk volgend jaar verwacht.

Alle deelnemende landen onderschrijven een aantal algemene principes voor hun houding jegens hun minderheidstalen. Hoever ze daarin moeten gaan is afhankelijk van het belang dat ze zelf aan die minderheidstaal hechten. Zo erkennen ze het bestaan van die talen, beloven ze hun taalgebieden te respecteren (zodat ze er geen grenzen dwars doorheen trekken), het taalgebruik te bevorderen en geen ongerechtvaardigde maatregelen ten nadele van talen te treffen. Ook zullen ze rekening houden met wensen van verschillende taalgroepen. Deze afspraken raken ook het Gronings en Drents, al is het zeer de vraag of ze ooit praktische betekenis krijgen.

Daarenboven kunnen deelnemende landen desgewenst een hoofdstuk ondertekenen waardoor ze zich verplichten een actief beleid te voeren ter bevordering van speciaal aan te melden minderheidstalen. Sterker nog, minderheidstalen waarvoor zo'n be-

leid nog niet gevoerd wordt kunnen niet in het verdrag worden opgenomen.

Het Handvest beschrijft hoe dat beleid er uit moet zien. Het somt een kleine honderd praktische maatregelen op, waarvan deelnemende staten minimaal 35 per minderheidstaal in praktijk moeten brengen. Ze mogen zelf kiezen welke, met dien verstande dat er een verdeling moet zijn over verschillende terreinen, zoals onderwijs, cultuur, media, rechtsverkeer enzovoort.

In Nederland voldoet alleen het beleid voor het Fries aan de eisen.

Tot vreugde van het provinciaal bestuur van Friesland, dat vermelding in het Handvest ervaart als een formele versterking van de positie van het Fries, die in de praktijk gunstig kan uitpakken.

Rechten op subsidies zijn aan het Handvest niet te ontlenuen: er horen geen subsidiepotjes bij. Het Handvest verschaft trouwens helemaal geen rechten; de staten nemen verplichtingen op zich die niemand kan afdwingen. Wel komt er een commissie om een oogje in het zeil te houden. Alleen deelnemende staten die hun plichten willens en wetens op grove wijze verzaken worden misgriep op de vingers getikt in de Ministerraad van de Raad van Europa.